

Referat af delegeretmødet 2024

Årsmødet fandt sted fredag 31. maj – søndag d. 2. juni. Mødet blev afviklet som et fysisk møde for delegerede, medlemmer af Landsforeningen og gæster.

Der var i alt 450 deltagere, heraf 371 delegerede ved mødets åbning samt 17 bestyrelsesmedlemmer. I alt 388 stemmeberettigede.

1. Mødets åbning

Formand Anton Pihl åbnede delegeretmødet.

2. Fastsættelse af forretningsorden for delegeretmødet

Godkendt.

3. Valg af dirigenter

*Grete Bækgaard Thomsen, formand for Lomborg-Rom menighedsråd
Asger Gewecke, tidl. stiftskontorchef i Fyens Stift.*

4. Valg af stemmetællere

Medarbejdere fra sekretariatet blev valgt til at stå for stemmeoptælling.

5. Formandens kommentarer til den aktuelle folkekirkelige situation

Formanden kommenterede den aktuelle folkekirkelige situation på delegeretmødet den 31. maj 2024. Han reflekterede over sine egne erfaringer med menighedsrådsarbejdet, understregede betydningen af fællesskab og samarbejde inden for folkekirken, og roste de mange frivillige og ansatte for deres indsats. Han nævnte også udfordringer som forskelligheder i ressourcer og vilkår mellem menighedsråd, samt de nye EU-regler for arbejdstid, og opfordrede til en fleksibel implementering af disse. Der blev diskuteret behovet for eventuel professionalisering og uddelegering af opgaver fra menighedsråd til andre enheder som provstier eller stifter. Endelig påpegede han vigtigheden af at holde fast i folkekirkens demokratiske traditioner og at engagere flere i menighedsrådsarbejdet, især i lyset af de kommende ændringer i menighedsrådsloven og folkekirkens økonomi.

[Læs formandens kommentarer til den folkekirkelige situation](#)

Uddrag af debatten i salen:

Hans Vestager fra Ølgod, havde hæftet sig ved den del af talen, der handlede om folkekirkens medlemstal.
Til det bemærkede han:

- Skal folkekirken til at vokse, skal flere betale kirkeskat. Så skal de synes, det er det bedste sted. Ellers skal vi være til stede i alle folkelige fællesskaber. Vi skal passe på, vi ikke lader os kommunalisere.

Else Marie Madsen fra Grene Provsti, kommenterede på udvalgsarbejdet, der er nedsat af kirkeministeren for at forenkle arbejdet for menighedsrådet.

Hun påpegede, at de seneste 16 kirkeministre alle har haft samme hensigt, dog uden store resultater. Derfor var hun glad for at høre, Landsforeningen sammen med ministeriet tager opgaven på sig, så

menighedsrådene i fremtiden kan bruge kræfter på liv og vækst.

Anton Pihl, formand takkede for bemærkninger. Han var enig i, at man skal holde fast i kirkens relevans i alle de folkelige fællesskaber, og at samtale ikke kun skal finde sted inden for folkekirken, men også udadtil. I forhold til ministerens indsats for at afbureaukratisere bemærkede han, at der er behov for at afbalancere realistiske forventninger, for ikke alle regler og lovgivning kan forenkles gennem arbejdet i kirkeministeriet. Der er også EU-regler og regler fra andre dele af dansk lovgivning.

6. Forelæggelse og godkendelse af bestyrelsens beretning om arbejdet i det forløbne år

[Punktet er beskrevet i årsmødehæftet side 6-29.](#)

Udover kommentarer til selve beretningen gav punktet også anledning til indlæg fra salen, som mere generelt handlede om bestyrelsens arbejde.

Konklusion: Beretningen blev godkendt.

Uddrag af debatten i salen:

Første taler var Verner Bech fra Ullerød Menighedsråd:

- Jeg har en kommentar til konstitueringen i bestyrelsen sidste år. Jeg finder det uskønt, hvad der foregik under overfladen. Organisatorisk var det en dårlig beslutning, synes jeg. Det er ok med ambitioner, men når man bagefter siger, at man ikke vil ændre på tingene, så forstår jeg det ikke. Jeg vil også sige angående tankerne om, hvorvidt provstiudvalg og stiftsråd skal med i Landsforeningen, at de fleste er jo med. Det giver ikke mening, synes jeg.

Jørgen Samsing Bendixen fra bestyrelsen tog ordet:

- Angående valg af formand synes jeg, det er godt, at det foregår i bestyrelsen og ikke i salen. Men det er fint med kommentarer til vores valg, jeg synes bare, at det er en beslutning, der hører til i bestyrelsen.

Også bestyrelsesmedlem Per D. Pedersen gik på talerstolen for at sige, at det er vigtigt, at det er bestyrelsen, som vælger sin formand, selv om det ikke havde været nemt for ham med formandsskiftet.

Den nye formand, Anton Pihl, replicerede også på kritikken:

- Formandsskiftet sidste år skete midt i en valgperiode, og det er set før. Fordelen er, at vi kender hinanden så godt i bestyrelsen, at vi kan have en god samtale om, hvad vi vil. Derfor giver det mening at skifte formand midt i en periode, hvor konstituering finder sted. Jeg synes også, det er godt, at valget af formand er bestyrelsens opgave.

Herefter fik Tarja Knudsen fra Melby Menighedsråd ordet:

- I forbindelse med det kommende valg oplever vi, at det er svært at fastholde folks interesse for demokratiet og for menighedsrådets arbejde. Hos os er det fx sådan, at fem mennesker stiller op og stemmer på sig selv og bliver valgt. Det er ikke repræsentativt demokrati.

Christa Heegaard fra Lumby-Stige Menighedsråd:

- Vi er to sogne samlet i et menighedsråd. Et stort råd på 14 medlemmer, som med suppleanter bliver til 20, når vi er samlet til møde. Folkekirken IntraNet koster 120 kroner om måneden i licens pr deltager, hvilket hos os bliver til 25.000 kroner om året. Det er for meget for to sogne, synes jeg.

Inge Kjær Andersen, næstformand i bestyrelsen, svarede:

- 90 procent af indholdet på FIN er åben for alle, man behøver ikke være medlem. Så er der en lukket del, som man skal betale for. To valgte i hvert menighedsråd har gratis adgang, plus der er betalt for præster. Vi henviser til den åbne del, når vi kommunikerer i foreningen, så det er ikke noget, man skal have licenser til for alle i menighedsrådet.

Bent Peetz fra Gørlev-Bakkendrup Menighedsråd:

- I forhold til emnet om at tage kirker ud af brug, vil jeg pege på, at medlemstallet falder. Og hvis vi ikke tager de inaktive kirker ud, vil det gå helt galt. Kirkerne skal ikke hænge fast i folkekirkelig regi, de skal sælges fra eller rives ned.

Stine Preston fra Smidstrup-Skærup Menighedsråd:

- Jeg synes, det er en tåbelig struktur, når vi skal tage vare på den nationale kulturarv. Menighedsrådet er professionelle amatører, som har økonomisk ansvar. Men vi kan ikke gøre noget, uden Nationalmuseet har sagt, hvad vi må, og hvad det må koste. Derfor skal staten overtage ansvaret for økonomien. Jeg synes også, at rige sogne skal betale mere til fattige sogne. Det er urimeligt, at nogle sogne har mange gamle kirker at vedligeholde, og andre kun få.

Udvalgsformand Hans-Henrik Nielsen fra bestyrelsen svarede på nogle af indlæggene:

- Det er et faktum, at økonomien bliver mere og mere udfordret. Jeg er enig i, at kirker ikke skal tages ud af drift, og derefter beholdes i folkekirken. Og det kan godt være en løsning, at staten overtager varetagelsen af kulturarven. I forhold til vores struktur med en økonomisk udligning mellem provstierne skal vi huske på, at det er frivilligt at betale kirkeskat. Hvis vi overvejer at øge puljen ved at forhøje skatterne, kan balancen tippe, så folk ikke længere vil betale for at være medlemmer.

Per Damgaard Pedersen fra bestyrelsen tog ordet for at sige, at Landsforeningen har fået to medlemmer med i dåbskommissionen, som man kan læse mere om i årsmødehæftet på side 19.

- Det er skønt, synes jeg. Det er et spændende arbejde, som vil munde ud i forslag til nye dåbsritualer.

Arne Hjort fra Vesterbro Menighedsråd kommenterede på beretningens punkt om ny menighedsrådslov:

- Jeg er bekymret for, at menighedsråd kan få frataget opgaver. Ministeren siger, at det skal være let og sjovt at være i menighedsråd, hører jeg. Men det burde handle om, at man brænder for kirken, når man stiller op.

Niels Erik Andersen fra Tingsted Menighedsråd havde en mere generel kommentar til bestyrelsen:

- Vi fik for ikke så længe siden en ny præst, og nu må vi ikke længere holde møder i konfirmandstuen efter klokken 18. Vi holder møder i graverens lokaler, i spisestuen. Kan man ikke ændre den lov, der giver præsten lov til at bestemme, når konfirmandstuen er under et vist antal kvadratmeter?

Carsten Bøgh, provst og næstformand i Landsforeningen, svarede:

- Det handler om samvirke mellem valgte og præster, og der er en paragraf, som forsøger at beskytte præsten. Præstemangel gør, at vi skal tænke i at lave forhold, som de kan se dem selv i. Derfor er det godt med den nuværende ordning.

Også Hans Vestager fra Ølgod Menighedsråd kommenterede på folkekirkens styrelse:

- Folkekirkens styrelse er god, og jeg er ikke tilhænger af flere organer. Det lokale arbejde er det vigtigste, selv om det også er en statskirke. Menighedsrådene kender ikke altid folkekirken indgående, de opfatter deres hverv som en uddannelse i folkekirke. Ligesom også folketingsmedlemmer skal uddannes, når de bliver valgt. Jeg glæder mig over arbejdet i menighedsrådet, og jeg ser sådan på det, at folkekirken er det enkelte

menneske.

Tarja Knudsen fra Melby Menighedsråd fik ordet:

- Jeg troede, det handlede om troen og om menighedens liv og vækst, når man sidder i menighedsråd. Men jeg fandt ud af, at de andre opfattede det anderledes, som en hyggeklub, en hobby, hvor vi taler om hinandens sygdomme, mens vi sørger lidt for driften. Jeg blev formand for fem måneder siden. Jeg er nu også kontaktperson og skyggekasserer. Jeg har ikke kræfter til det. Man kan sige, at vi blot er et enkelt sogn, men jeg tror, det gælder flere steder.

7. Politiske drøftelser

7.A. Økonomi til folkekirkens fælles opgaver og bygningsbevarelse

Hans-Henrik Nielsen, formand for bestyrelsens udvalg for økonomi, bygninger og grøn omstilling, indledte med at fortælle om punktet.

[Læs bestyrelsens oplæg til punktet i årsmødehæftet side 30](#)

Konklusion: Der er opbakning til indstillingen formuleret på side 35 i årsmødehæftet.

Uddrag fra debatten i salen:

Den første delegerede, som tog ordet, var Hans Vestager fra Ølgod Menighedsråd:

- Man skal ikke være bange for at tage kirker ud af brug. Men de skal ikke sælges. De skal stå der, så man kan sætte sig ind i dem. Det er sagt mange gange, at især middelalderkirkerne er dyre at vedligeholde og opvarme. Men de fleste år af deres liv har middelalderkirkerne stået uopvarmet. Så hvis man fx har 20 uopvarmede kirker på Lolland, alle kan sætte sig ind i, så tror jeg, at de vil blive en turistattraktion. Lidt på samme måde som de gamle bunkere fra 2. Verdenskrig.

Niels Weinreich fra Ugerløse Menighedsråd ville også gerne tale om bygninger:

- Når det er kirkens ejendom, har vi et ansvar for at drifte og vedligeholde bygningerne. Det bliver ikke os som folkekirke, der kommer til at rive dem ned, men nogle bygninger skal ud af drift. Hvis vi vil af med opgaven, bliver det en samfundsopgave.

Ejvind Hartmund fra Helsingør Menighedsråd satte spørgsmål ved udligningen mellem provstierne:

- Udligningen er ikke en stationær ting, demografi vil altid ændre sig. Vi kan øge udligningen, men til sidst vil det ikke kunne lade sig gøre mere. Derfor skal vi sige ja til en statslig løsning i forhold til kirker og bygninger.

- Og så synes jeg, det insinueres, at det er en luksus, hvis vi betaler for en lokalt finansieret præst. Men det er ikke luksus, det er den eneste løsning for at få kirkelivet til at hænge sammen. Løsningen er ikke at afskaffe ordningen eller ændre den, løsningen er at uddanne flere præster.

Ole Kamp fra Vor Frue Kirke i Aalborg:

- Jeg tror, vi har brug for nogen, som tør være upopulære og træffe beslutninger om at lukke kirker, så de passer til det antal mennesker, der er. Vi har brug for meningsfulde størrelser på antal kirker i et område.

Verner Bech fra Ullerød Menighedsråd tog mikrofonen for at sige, at folkekirken er et fælles ansvar.

- Man kan ikke bare lade andre steder sejle, fordi de ikke har penge nok. Derfor skal der ske en udligning til

de provstier, som mangler midler, dog kan det være nødvendigt at se på kriterierne for tildeling. Men det vigtigste er, at evangeliet kan forkyndes over alt i Danmark. Jeg går ikke ind for at drive turisterhverv eller andet i vores kirker, det kan andre gøre bedre end os. Men hvad med en kulturarvsskat til at drive kirkerne for?

Sara Lentz Jørgensen fra Hansted Menighedsråd er glad for de lokalt finansierede præster.

- Det vil være forkert at indskrænke muligheden, fordi de kan være en vej til at møde folk, som ikke kommer i folkekirken hver søndag. Derfor kan de bidrage til at fremtidssikre folkekirken.

Per Høegh fra Ørbæk Menighedsråd:

- I forhold til at redde kulturarven er udligning den eneste vej.

Kristen Vahr Sørensen fra Lemvig-Heldum Menighedsråd fortalte, at de har en lille kirke i hans sogn, som de gerne vil ændre på, så den kan fungere som et sted med flere funktioner.

- Det har været en udfordring, så hvis det kan gøres nemmere at ændre en kirke, vil det være godt. Det kan give mere liv omkring kirken og måske forhindre, at den står tom.

Vivian Gosch fra Ansager Menighedsråd talte om præstemangel på landet:

- Præsterne flytter fra tyndt befolkede områder til tættere befolkede området, og det er et stort problem. Sidst vi var samlet, blev der talt om lægmandsgudstjenester som et initiativ, der kan hjælpe i forhold til præstemangel på landet. Men udfordringen er, at med sådan et tiltag ikke får vist, hvor stor vores præstemangel reelt er på landet.

Stine Preston fra Smidstrup-Skærup Menighedsråd sagde, at i forhold til kirkeskatten er indholdet og kvaliteten det vigtigste:

- Vi skal tænke på de sognebørn, vi er der for. Er vi der for medlemmerne eller for bygningerne?

Tarja Knudsen fra Melby Menighedsråd:

- I forhold til præstemangel skal vi huske, at vi alle er præster og kan prædike. Måske kan flere diakoniarbejdere være en løsning. Det er også vigtigt, at flere opgaver bliver løst af professionelle.

Søren Dalsgaard fra Kingo-Samuel Menighedsråd er glade for de lokalt finansierede præster og mener ikke, at Landsforeningen skal arbejde for at afskaffe ordningen:

- Løsningen på præstemanglen er flere teologer.

Anne Hopkins fra Gloslunde-Græshave Menighedsråd:

- På Lolland sætter borgerne stor pris på, at middelalderkirkerne står der, selv om de ikke bruges så meget. Mange flytter fra egnen, men mange kommer også tilbage for at blive gift eller for at få deres børn døbt i kirkerne. Eller blot for at besøge kirkerne. Så for os er det vigtigt, at kulturarven bevares.

Niels Christensen-Dalsgaard fra Maugstrup Menighedsråd havde samme holdning:

- Hvorfor ikke tale middelalderkirkerne op? Måske skal der laves en fond, som alle bidrager til. Vi må få staten på banen, så de forstår, at der er en kulturarv her, som de må hjælpe med at bevare.

Opsamling:

Hans-Henrik Nielsen, formand for bestyrelsens udvalg for Økonomi, bygninger og grøn omstilling,

opsummerede:

- Angående bygningsbevarelse og vedligeholdelse, så skal vi ikke være bange for at tage kirker ud af brug, men det er stadig menighedsrådene, som har ansvaret. Måske kan det lade sig gøre at bruge kirker til flere formål på en lettere måde, som en taler var inde på.

Det kan godt være rigtigt, at menighedsrådene ikke er de bedste til at beslutte, om en kirke skal lukkes, som en anden taler pegede på. Overordnet set har vi brug for de kirker, hvor der er mennesker.

Der er blevet talt om udligning i dag, og muligheden for at lave en fond til bygningsbevarelse. Vi kommer ikke uden om udligning de næste mange år. Måske skal det ikke være så stationært som i dag, måske er der behov for en anderledes udligning med fx betingelser eller kriterier. Men uden udligning vil der måske ikke være kirke nogle steder i landet.

I forhold til udligning vil jeg også sige, at det er vigtigt at holde kirkeskatteprocenten i ro, fordi det er en frivillig skat. Men måske kunne man tænke i nyt system, hvor der er en skat til to ting. En kirkelig skat og en kulturkirkelig skat.

Der er også blevet talt om lokalfinansierede præster, som kan være et gode. Vi bliver nok nødt til fortsat at have lokalt finansierede præster, men måske trænger ordningen til et eftersyn i forhold til kriterier.

7.B Fremtidssikring af menighedsrådene

Karen Klint gjorde rede for, hvorfor det er vigtigt, at menighedsrådene fremtidssikres og nævnte de udfordringer, menighedsrådene står overfor.

[Læs bestyrelsens oplæg til fremtidssikring af menighedsrådene i årsmødehæftet side 36](#)

Konklusion: På baggrund af kommentarerne konkluderede dirigenten, at bestyrelsen kan arbejde videre med alle 11 punkter.

Fra debatten:

Christen Kristensen fra Bislev indledte på bestyrelsens invitation med at introducere sit indkomne forslag til ny kirke- og sognestruktur.

[Læs det indkomne forslag i årsmødehæftet side 74](#)

- Jeg vil gerne, at mit forslag kan indgå sammen med de andre. (Forslaget blev behandlet under punktet indkomne forslag).

Bestyrelsens 11 forslag blev herefter kommenteret enkeltvist.

Dirigenten indledte med en opfordring:

- Vi kommer til en afstemning bagefter. Så hvis I er ganske enige, vil jeg opfordre jer til at sidde stille. Men hvis der er nogen, der har noget imod de forslag, som bestyrelsen har stilet, synes jeg, man skal gribe fat i mikrofonen.

1) Der skal vedtages procedurer for ændringer af sognegrænser og pastoratstruktur.

Ingen bemærkninger

2) Fuld frisættelse af menighedsrådets konstituering, herunder antallet af medlemmer i menighedsrådet

Flere fra salen udtrykte bekymring.

Kjeld-Ole Nielsen Munk fra Greve:

- Jeg er bekymret for for mange regler og muligheder – det bliver for svært at agere.

Niels Weinreich fra Ugerløse:

- Jeg kan ikke tilslutte mig. Jeg kan ikke forklare den demokratiske proces. Menighedsrådets ansvar skal være meget mere klart beskrevet. Og det skal være klart, hvor mange, der er til at forvalte det mandat, de får.

Sonja Andersen fra Stensby udtrykte bekymring for balancen i et storpastorat i forhold til balance mellem læge og gejstlige medlemmer.

3) Øget frisættelse af menighedsrådene

Flere i salen gav udtryk for, at de ikke forstod bestyrelsens hensigt. En af dem var Hanne Laursen fra Sankt Johannes:

- Man kan ikke læse, hvad det er I mener, der skal ske med menighedsrådene. Og I fratager os noget af det, der giver mening for menighedsrådsarbejdet – meget af det, jeg har sagt ja til ved at gå ind i arbejdet.

Arne Hjort Nielsen fra Vesterbro erklærede sig enig med Hanne Laursen:

- Jeg er enig. Hvad er meningen? Jeg tror det er at få stiftsrådet ind i det her. Og Landsforeningen og stifterne og Ministeriet, så de sammen kan styre det hele. Og jeg siger nej tak.

Debatten kom også til at handle om kontaktpersonens rolle og opgaver og om daglige ledere.

Lis Olsen fra Frederikssund formulerede det sådan:

- Vi har en kontaktperson, der har en kæmpe opgave. Jeg ønsker alle personsager væk fra menighedsrådet. Jeg ønsker en daglig leder. Meget af det, en kontaktperson laver hører ikke til i et menighedsråd. Unge ansatte har svært ved at forholde sig til, det er en gråhåret fra gaden, der er leder.

Susanne Olling fra Bellahøj – Utterslev ønskede også en daglig leder:

- Jeg kan ikke ta' posten som kontaktperson, for jeg har et fuldtidsarbejde. Det er ikke godt nok med kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. Ja tak til en professionel daglig leder – det er vigtigt for medarbejdernes trivsel.

4) Øget administrativ understøttelse

De delegerede på talerstolen ønskede ikke forandringer.

Inger M. Holst fra Rødovre:

- Tænk over, at med en professionel ledelse vil der måske komme en usynlig ledelse. Det er svært at være kontaktperson men med fælles hjælp kan det lade sig gøre.

Verner Bech fra Ullerød:

- Vi har ikke udnyttet de muligheder, der allerede er til at arbejde på tværs og fælles. Der er meget, man kan – lad os udnytte det først.

5) Kompetenceudvikling

Jacob Væggemose fra Søften-Foldby promoverede et forslag fra Frank Iversen:

- Et Folkekirkens væksthuse, der skal bidrage til arbejdet mod stadig bedre ledelse. Formidle analyser, erfaringer og ny viden om ledelse i folkekirken. Konstruktion af Folkekirkens Grønne Omstilling kunne være til inspiration.

(Frank Iversens forslag blev overdraget til bestyrelsen på skrift.)

6) Tydeliggørelse af samvirket

Ingen bemærkninger.

7) For at sikre folkekirkens geografiske og funktionelle tilstedeværelse skal det være muligt både at kalde og at sende præster.

Ingen bemærkninger.

8) Procedurer for kirkelukninger

Kommentarerne viste, at spørgsmålet om vetoet delte vandene.

Frits Erik Jensen fra Stagstrup:

- Vi snakker meget om MR-valg og det lokale demokrati. Det er meget dramatisk, hvis vi ikke har indflydelse på, om kirken bliver lukket.

Bent Peetz fra Gørlev- Bakkendrup havde dog en anden holdning:

- Vi skal selvfølgelig have en procedure uden veto. For ellers er der aldrig noget, der lykkes. Vi skal også have en procedure for kirkegårde, der er overflødige.

9) Procedurer for præstefordelinger

Ingen relevante bemærkninger.

10) Sognebåndsløsning

Der blev udtrykt bekymring for tanken om at begrænse muligheden for at løse sognebånd.

11) Stiftsøvrighedens funktion udfases

Der blev spurgt ind til, hvad det har af betydning.

Arne Hjort Nielsen:

- Sættes der noget andet i stedet for stiftsøvrigheden? Jeg tror, I tænker stiftsrådet, men det kunne være dejligt, hvis I svarede nej.

Opsamling:

Karen Klint samlede op på punktet:

- Der er spredt fægtning. Vi fra bestyrelsen bringer emner til debat – vi har ikke en facitliste. Men vi tror, vi

er nødt til at vende bøtten lidt og tænke over, hvad frivillige vil om 10-20 år. Det er dét, vi har gættet på. Og at man efterlyser mere konkrete emner – vi har bare trukket nogle linjer op.

Jeg har noteret, at vi er ikke færdige med at diskutere, og at mange af jer siger, at det der er er godt nok til os, og så må vi forholde os til, om det også er godt nok til fremtiden.

7.C Modeller for folkekirkens styrelse

Jørgen Samsing Bendixen, medlem af bestyrelsen, introducerede punktet om styrelse på nationalt plan og de seks modeller, bestyrelsen har udarbejdet.

Jørgen Samsing Bendixen gjorde rede for, at bestyrelsen, hvis der er en positiv indstilling, vil tage arbejdet videre og præsentere dem for de øvrige parter i folkekirken.

[Læs bestyrelsens oplæg til fremtidssikring af menighedsrådene i årsmødehæftet side 40](#)

Konklusion: Bestyrelsen kan arbejde videre.

Fra debatten:

Ingeborg Ilkjær fra Lindevang tog ordet som den første:

- Det er kompliceret stof- også juridisk. Jeg er interesseret i nr. 4 den kan vi komme længst med. Hvordan har Betænkning 1544 været brugt i arbejdet, og ligger modellen tæt op af den?
I hvilken grad har I brugt den?

Otto Rühl fra Sthens:

- Jeg går ind for forslag 2. Jeg er ikke enig med Ingeborg Ilkjær om at folketinget klockede i det – hun gik efter et flertal.

Vibeke Mose fra Skagen- Hulsig gav udtryk for en holdning, som flere bakkede op om:

- Jeg er betænkelig for, at vi rykker mod højre i modellerne. Vi kunne blive en enklave. Vi får færre medlemmer, og vi har desværre et ry i offentligheden for at være en flok amatører, og at den er helt galt med ledelsen. Jeg vil ikke pege på en bestemt model, men opfordre til forsigtighed.

Per Frank fra Jordløse- Håstrup:

- I vores nabolande har man lavet det nummer med at løsrive kirken – og det er endt i kaos. Menighedsrådene fungerer ikke særlig godt, og der er ikke penge til vedligehold, så vi skal ikke have model 5. Men arbejd videre med forslag 3 og 4. Men pas på med at give kirkeministeren alt for mange enevældige beføjelser. Der skal være indflydelse til menighedsrådene og menighedsforeningen på fordeling af fællesfondens midler.

Opsamling:

Jørgen Samsing Bendixen konkluderede, at salen befandt sig en anelse til venstre i modellerne i forhold til bestyrelsen, men kun meget lidt. Han konkluderede også, at med bestyrelsens sammensætning er de forskellige holdninger, der kom til udtryk, godt repræsenteret.

7.D. Forslag om en liturgi protokol i alle kirker

Udvalgsformand Jørgen Samsing Bendixen fra bestyrelsens udvalg for kirkelige anliggender indledte med at fortælle om emnet, som er [beskrevet i årsmødehæftet side 44-49](#).

Konklusion: Der er opbakning til indstillingen, som er formuleret side 45 i årsmødehæftet.

Fra debatten:

Jan Friberg fra Solvang Menighedsråd var skeptisk over for forslaget:

- Jeg kan se idéen, men jeg ser også et problem. Hvis der ligger en fast, nedskrevet liturgi, og der kommer et nyt råd efter et valg, så kommer de til at kæmpe mod det, som ligger fast. Det kan derfor blive en hindring i stedet for en hjælp til at tale om gudstjenesten.

Ingeborg Ilkjær fra Lindevang Menighedsråd:

- Det er et vigtigt emne, og det er godt at tale det op, for det er ikke kedeligt at tale om liturgi. Vi har hos os haft et gudstjenesteudvalg i over 20 år, det er meget interessant. Man forstår mere og mere og kan blive ved at udvikle den. De interesserede fra menigheden er også med i udvalget, og vi lægger så noget frem for menighedsrådet, som tager stilling til det.

Michael Pedersen fra Sankt Johannes Menighedsråd:

- Man blander to ting sammen. Når det handler om liturgi, er det godt at tale om den, men vi behøver ikke en særlig protokol. Det kan sagtens fremgå af den almindelige protokol. Derimod kunne jeg ønske, at Landsforeningen lavede et ideoplæg til, hvordan vi taler om liturgi. Og hvad der er af muligheder.

Lisbeth Rask Nielsen fra Nykøbing Falster Menighedsråd:

- Der er ikke noget galt i at tale om liturgi. Vi har brugt samtalekort om gudstjenesten til at indlede vores menighedsrådsmøder. Men vi har talt om forslaget på et møde i distriktsforeningen, og her blev det lagt ned. Det skete, fordi vi har dårlige erfaringer med protokoller. Det er bedre at holde den levende samtale i gang.

Claus Hansen fra Vesterbro Menighedsråd:

- Det er fornuftigt nok at få mere styr på, hvad det er for en praksis, der findes lokalt. Men det er også vigtigt at have fokus på, hvor man kan finde erfaring. Andre sogne må gøre noget lignende, og jeg har haft svært ved at finde information om arbejdet med gudstjenesten i sognene. Jeg synes heller ikke, det skal bidrage til administrativt bøv. l.

Villy Schmith fra Sankt Johannes Menighedsråd:

- Jeg ser ikke modsætning mellem præster og læge medlemmer. Jeg tror, vi kan begrænse det for meget ved at skrive liturgien ned, for det er en levende ting. Det vigtigste er, at vi brænder for sagen.

Emilie Drejer Larsen fra Hans Egedes Menighedsråd:

- Pas på med at se en protokol som en statisk ting. Det kan være en fornuftig måde at få hold på samtalen i et menighedsråd. Men hvor ofte skal den revideres? Det er vigtigt at italesætte, synes jeg, så den ikke blot ligger og bliver gammel og samler støv. Men det kan man lave aftaler om, så den tages op med et vist mellemrum. Jeg tror godt, en liturgi protokol kan være et stillads omkring fornuftige samtaler.

Lene Jakobsen fra Skanderborg Menighedsråd:

- For et år siden arbejdede vi med liturgi i vores menighedsråd. Vores præster fik frie hænder til at ændre deres gudstjenester. I tirsdags skulle vi lave skriftlig feedback, og jeg glæder mig til at læse

tilbagemeldingerne. Så det er en anden måde at gribe det an på, at give præsterne frie hænder.

Opsamling:

Jørgen Samsing Bendixen opsummerede:

- Jeg glæder mig over debatlysten, når det gælder gudstjenesten. Jeg er også glad for, at vi ikke vil gøre det til noget lovpligtigt. Måske skulle vi have kaldt det for noget andet end protokol, måske er det mere retvisende at bruge udtrykket "en logbog". Men det er skønt at høre eksempler på, hvordan der samvirkes i sogne over hele landet.

7.E. Styrkelse af Landsforeningens relationer til provstiudvalgene

Formand Anton Pihl fortalte om punktet, som er [beskrevet i årsmødehæftet side 50-51](#).

Konklusion: Indstillingen er vedtaget.

Fra debatten:

Søren Winther fra Sønder Tranders Menighedsråd indledte debatten:

- Jeg synes, provstiudvalgsmedlemmer skal være med i Landsforeningen af Menighedsråd. Der er behov for flere samtaler på landsplan, så jeg spørger, hvorfor bestyrelsen ikke for længst er startet med at spørge provstiudvalgsmedlemmerne, om de vil være med? Er der en tidsplan for, hvornår der skal spørges?

Arne Hjort Nielsen fra Vesterbro Menighedsråd:

- Jeg siger nej til forslaget. For så vil det ikke være en menighedsrådsforening længere. Der vil opstå et flertal mod et mindretal i foreningen, og det er ikke godt.

John Skodsborg fra Vejle Provsti:

- Jeg opfordrer til et ja til indstillingen. Jeg er ikke medlem af et menighedsråd men har fx været til provstiudvalgskonferencer i Landsforeningens regi, og det har været godt. Men provstiudvalgsmedlemmer skal ikke kunne være medlem af bestyrelsen, synes jeg.

Verner Bech fra Ullerød Menighedsråd:

- Jeg stemmer nej. Landsforeningen, provsteforeningen og præsteforeningen arbejder godt sammen. Vi arbejder allerede godt sammen på tværs af sogne og provsti, så jeg kan ikke se, hvad det skulle give mere.

Christen Galsgaard fra Sorø Menighedsråd:

- I vores distriktsforening har vi fundet nye relationer og samarbejdsformer mellem provstiudvalg og distriktsforeningen. Vi opfordrer bestyrelsen til at have modeller for, hvordan vi kan skabe fællesskab med provstierne.

Ejvind Hartmund fra Helsingør Menighedsråd:

- Jeg sidder selv begge steder. Men hvad skulle formålet være på nuværende tidspunkt? Det ville være en gøgeunge, vi tager ind i reden. Provstiudvalgene ansætter HR konsulenter, så lad os kigge på ressourcer og samarbejde.

Carsten Marcussen fra Houkær Menighedsråd:

- Der er snart valg, så potentielle provstiuvalgsmedlemmer kan nå at blive medlemmer af et menighedsråd, og så problemet er løst.

Kjeld-Ole Nielsen Munk fra Greve Menighedsråd:

- En del provstiuvalgsmedlemmer ønsker af forskellige årsager ikke at være i Landsforeningen af Menighedsråd, så der kan være konflikter.

Opsamling:

Formand Anton Pihl opsummerede:

- Der er delte meninger om det her emne, og det har der været tidligere. Forslaget her er den pragmatiske løsning, som handler om at styrke relationer og lade de vanskelige, tekniske beslutninger ligge.

Der er også et ønske om at finde ud af, hvad provstiuvalgsmedlemmer selv tænker om det her forslag.

8. Forelæggelse og godkendelse af foreningens reviderede regnskab for det foregående regnskabsår

Kasserer Tom Ebbe Jakobsen fremlagde regnskabet, der viste et underskud på 143.000. Han redegjorde for de væsentligste forskelle fra budgettet. Der var budgetet med et overskud på 50.000.

[Se det reviderede regnskab i årsmødehæftet side 52](#)

Konklusion: Regnskabet blev godkendt.

Uddrag af debatten i salen:

Kurt Hansen fra Glamsbjerg spurgte ind til, om uddeling af Gabrielprisen er pengene værd i reklameværdi, eller om pengene i stedet kunne gå til at støtte lokale initiativer som fx lokale filmarrangementer.

Tom Ebbe Jakobsen svarede, at Gabrielprisen er støttet af Det danske Filminstitut, distriktsforeninger og stiftsråd. Den bliver omtalt i rigtig mange medier, og mange sogne afholder filmaftener hvor vinderfilmen bliver vist.

9. Orientering om foreningens aktuelle økonomiske stilling

Kasserer Tom Ebbe Jakobsen orienterede om få og små afvigelser til budgettet.

Ingen ønskede ordet.

10. Forelæggelse og drøftelse af budget samt godkendelse af budget samt forslag til kontingent for det følgende regnskabsår.

Kasserer Tom Ebbe Jakobsen fremlagde forslag til budget samt forslag til kontingentstigning. Der er budgetteret med underskud – blandt andet fordi HR- og personalekonsulentordningen skal udrulles. Han redegjorde for, at menighedsråd, der slår sig sammen, overenskomstbestemte lønstigninger og kompensation for St. Bededag skaber et behov for kontingentstigning.

[Se budget og kontingentforslag i årsmødehæftet side 70](#)

Konklusion: Forslaget til kontingent 2025 er vedtaget ved afstemning. Få stemte imod.

Uddrag af debatten i salen:

Kasper Wittrup Laursen fra Sankt Peders foreslog at genoverveje kontingentstigningerne. - Vi skal alle spænde livremmen ind. Overvej, om der skal være stigning i 2024, så kan vi tage den op igen i 2025.

Tom Ebbe Jakobsen: Vi snakker om kontingentet for 2025. Vi er ikke interesseret i at skære i medarbejderstaben.

11. Indkomne forslag fra distriktsforeningerne

Forslag 1. Forslag til ny kirke- og sognestruktur

Forslagsstilleren fremlagde forslaget.

[Forslaget er beskrevet på side 74 i årsmødehæftet](#)

Konklusion: Forslaget er nedstemt.

Uddrag af debatten i salen:

Niels Weinreich fra Ugerløse Menighedsråd fik ordet:

- Jeg har sympati for forslaget. Rekrutteringsgrundlaget ved valgene mangler, det kan forslaget hjælpe på, og et afstemningsvalg kan blive resultatet. Forslaget bør ikke fremmes i forhold til at nedlægge provstierne, men jeg anbefaler at tage ideerne over i det samlede oplæg, som vi så tidligere i dag.

Søren Winther fra Sønder Tranders Menighedsråd indledte med at fortælle, at han kommer fra samme distriktsforening som forslagsstiller:

- Her var der ikke støtte til forslaget. Vi synes, det er forvirrende og ikke vil passe til de fleste steder. Så jeg anbefaler at stemme nej.

Landsforeningens formand Anton Pihl fik ordet:

- Forslaget synes at udvise større hensyn til de forskellige vilkår, som findes på landet, end til de samlede vilkår, som findes. Bestyrelsen kan ikke tilslutte sig forslaget.

Forslag 2. Valgbarhed til distriktsforeningsbestyrelse

Forslagsstilleren fremlagde forslaget.

[Forslaget er beskrevet på side 75 i årsmødehæftet.](#)

Konklusion: Forslaget er nedstemt.

Uddrag af debatten i salen:

Lisa Bertelsen fra Skive Menighedsråd:

- Jeg er forslagsstiller, fordi vores forening har været tæt på at blive nedlagt. Det vil være et tab for det lokale demokrati, og vil også give tab af kurser i området. Baggrunden for forslaget er at sikre en fuldtallig bestyrelse.

Diana Rørbæk de Place fra Rækker Mølle Menighedsråd:

- Vi ser positivt på forslaget hos os. Et enkelt forbehold er, at ti år er alt for lang tid, så hvis det ændres til max fem år, er vi villige til at stemme for forslaget.

Doris Mogensen fra bestyrelsens Medlemsudvalg svarede:

- Forslaget kan ikke støttes af bestyrelsen. Forslaget vil medføre afkobling af foreningen i den fælles sag for folkekirken. Vi er en forening af rådsmedlemmer, og det gør, at vi står stærkt. Hvis medlemmer i en distriktsforeningsbestyrelse ikke er medlemmer af menighedsråd, vil det svække vores sag.

Forslag 3. Tilføjelse til vejledende vedtægt for distriktsforeninger

[Forslaget er beskrevet i årsmødehæftet på side 76.](#)

Konklusion: Forslaget er vedtaget.

Uddrag af debatten i salen:

Dorris Mogensen, formand for bestyrelsens Medlemsudvalg, fortalte om forslaget, hvorefter det blev vedtaget ved afstemning.

12. Nedsættelse af valgbestyrelse

Bestyrelsen havde bedt distriktsforeningerne om at koordinere opstillingen af en fælles kandidat fra hvert stift samt stedfortræder. Formand Anton Pihl præsenterede listen over repræsentanter fra hvert stift og orienterede om, at bestyrelsen har valgt bestyrelsesmedlemmerne Susanne Møller til formand for valgbestyrelsen og Mona Østergaard Klit som stedfortræder.

Konklusion: Forslaget listen over repræsentanter blev vedtaget.

Ingen ønskede ordet.

13. Bestyrelsens meddelelse om tid og sted for næste årsmøde

Formand Anton Pihl meddelte, at næste årsmøde finder sted på Hotel Nyborg Strand d. 13.- 15. juni 2025.

14. Eventuelt

Der kom enkelte kommentarer, og Helle Pedersen fra Smidstrup- Skærup gjorde opmærksom på, at det er u hensigtsmæssigt, at årsmødet næste år holdes samtidigt med folkemødet på Bornholm.

15. Afslutning

Dirigenterne takkede for god ro og orden og formand Anton Pihl takkede dirigenterne.

Referat godkendt den 3. oktober 2024

Grete Bækgaard Thomsen, dirigent

Asger Gewecke, dirigent

Anton Pihl, bestyrelsesformand